

Seat No. : _____

ME-129

March-2022

M.A., Sem.- I

405 : History

(History of Science & Technology)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (દરેકના 14 માર્ક)

1. હડપ્પાકાલીન વિજ્ઞાન અને તકનીકી ઇતિહાસ આલેખો. 14
2. વૈદિક કાલીન વિજ્ઞાન અને તકનીકી ઇતિહાસ આલેખો. 14
3. ભારતમાં મેડિકલ સાયન્સનો ઇતિહાસ આલેખો. 14
4. મધ્યકાલીન ભારતમાં વૈજ્ઞાનિક પ્રગતિનો ઇતિહાસ તપાસો. 14
5. મુગલ કાલીન વિજ્ઞાન અને તકનીકી ઇતિહાસની ચર્ચા કરો. 14
6. મુગલ કાલીન દરિયાઈ તકનીકીનો ઇતિહાસ તપાસો. 14
7. મધ્યકાલીન યુગીન ખાણ અને ધાતુવિદ્યા વિષે લખો. 14
8. વનવિનાશ અને પર્યાવરણીય સમસ્યાઓ વિષે લખો. 14

વિભાગ – II

9. ખાલી જગ્યા પૂરો : (કોઈપણ ચાર) 8
- (1) 'એગ્રીયન સીસ્ટમ ઓફ મુગલ ઇન્ડિયા'ના લેખક _____ છે. (ઈસ્કાન હબીબ, ડી.એન.ઝા)
- (2) 'ઈકોલોજીકલ હિસ્ટ્રી ઓફ ઇન્ડિયા'ના લેખક _____ છે. (રામચન્દ્ર ગુહા, બિપિન ચંદ્ર)
- (3) બ્લીચીંગ અને ડાઈંગમાં _____ નો ઉપયોગ થતો. (ઈન્ડિગો, રબર)
- (4) ઢાકા _____ માટે પ્રખ્યાત હતું. (મલમલ, ચામડાં કામ)
- (5) જમીનનો એક પ્રકાર _____ છે. (પોલજ, કોલર)
- (6) ખંભાત _____ માટે પ્રખ્યાત હતું. (કાપડ, માટી કામ)
- (7) 'એશિયન મેડિકલ સીસ્ટમ'ના લેખક _____ છે. (ચાર્લ્સ હેસ્લી, રીચાર્ડ ગ્રીવ)
- (8) 'મિર-એ-બહરી' _____ નો ઇન્ચાર્જ હતો. (દરિયાઈ લશ્કર, તોપદળ)

Seat No. : _____

ME-129

March-2022

M.A., Sem.- I

405 : History

(History of Science & Technology)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

PART – I

Write the answers of any **three** questions : (14 marks each)

1. Sketch the history of Science and Technology during Harappan age. 14
2. Sketch the history of Science and Technology during Vedic period. 14
3. Sketch the history of medical science in India. 14
4. Examine the history of scientific development during medieval India. 14
5. Discuss Science and Technology history in Mughal period. 14
6. Examine history of maritime technology in Mughal period. 14
7. Write about mining & metallurgy during medieval period. 14
8. Write about deforestation and environmental issues. 14

PART – II

9. Fill in the blanks : (Any **four**) 8
 - (1) _____ is the author of 'Agrarian System of Mughal India'.
(Irfan Habib, D.N. Jha)
 - (2) _____ is the author of 'Ecological History of India'.
(Ramchandra Guha, Bipin Chandra)
 - (3) _____ is used in bleaching and dyeing.
(Indigo, Rubber)
 - (4) Dacca was famous for _____. (Muslin, Leather work)
 - (5) _____ is the type of land. (Polaj, Kolar)
 - (6) Cambey was known for _____. (Textile, Clay work)
 - (7) _____ is the author of 'Asian Medical Systems'.
(Charles Heslie, Richard Grove)
 - (8) Mir-e-Bahri was incharge of _____. (Coastal navy, Artillery)

Seat No. : _____

ME-129

March-2022

M.A., Sem.- I

405 : History

(History of Education in India from Ancient Times to 1950 A.D.)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ લખો :

1. બુદ્ધકાલીન શિક્ષણ પર વિસ્તારથી નોંધ લખો. 14
2. નાલંદા અને વલ્લભ વિદ્યાપીઠના ઇતિહાસ વિશે લખો. 14
3. સલ્તનત સમયના શિક્ષણનું વર્ણન કરો. 14
4. મરાઠાકાલીન શિક્ષણ પર નોંધ લખો. 14
5. બ્રિટિશયુગ દરમિયાન શૈક્ષણિક પરિવર્તનો વિષે નોંધ લખો. 14
6. ગુજરાત કોલેજ અને શામળદાસ કોલેજનો ઇતિહાસ તપાસો. 14
7. શિક્ષણના પ્રસારમાં મહારાજા સયાજીરાવ ગાયકવાડની ભૂમિકા આલોખો. 14
8. ઇતિહાસના શિક્ષણની ઉપયોગિતા વિષે સમજાવો. 14

વિભાગ – II

9. કોઈપણ ચાર ખાલી જગ્યા પૂરો : 8
- (1) ઘડતર અને ચણતરના લેખક _____ છે. (નાનાભાઈ ભટ્ટ, કાન્તિ ભટ્ટ)
 - (2) ઋગ્વેદમાં વિદ્યાર્થી માટે _____ શબ્દ વપરાતો. (બ્રહ્મચારી, સદાવ્રતી)
 - (3) તક્ષશિલા વિદ્યાપીઠ _____ માટે પ્રસિદ્ધ હતી. (આયુર્વેદ, ખેતી)
 - (4) વર્તમાનમાં તક્ષશિલા વિદ્યાપીઠ _____ માં સ્થિત છે. (પાકિસ્તાન, હરિયાણા)
 - (5) નાલંદા વિશ્વવિદ્યાલય _____ નું શિક્ષણ કેન્દ્ર હતું. (મહાયાન, શ્વેતાંબર)
 - (6) 'વિનય પિટક' _____ ધર્મ સાથે સંકળાયેલ ગ્રંથ છે. (બૌદ્ધ ધર્મ, જૈન ધર્મ)
 - (7) 'પંચ-શીલ'નું શિક્ષણ _____ ધર્મ સાથે સંકળાયેલું છે. (બૌદ્ધ ધર્મ, ભાગવત ધર્મ)
 - (8) શામળદાસ કોલેજની સ્થાપના _____ વર્ષમાં થઈ હતી. (1885, 1890)

Seat No. : _____

ME-129

March-2022

M.A., Sem.- I

405 : History

(History of Education in India from Ancient Times to 1950 A.D.)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

PART – I

Write the answers of any **three** questions :

1. Write a note on Buddhist education in detail. 14
2. Write about the history of Nalanda and Vallabhi Vidhyapith. 14
3. Describe education of Sultanate age. 14
4. Write a note on education of Maratha times. 14
5. Write a note on educational changes in British period. 14
6. Examine the history of Gujarat College and Samaldas College. 14
7. Sketch the role of Maharaja Sayajirao Gaekwad in spread of education. 14
8. Explain about the usefulness of history education. 14

PART – II

9. Fill in the blanks : (any **four**) 8
 - (1) _____ is the author of 'Ghadtar Ane Chanatar'. (Nanabhai Bhatt, Kanti Bhatt)
 - (2) _____ word was used for students in Rigvedic period. (Brahmachari, Sadavrati)
 - (3) Taxila Vidhyapith was known for _____. (Ayurved, Agriculture)
 - (4) In present day, Taxila Vidhyapith is located at _____. (Pakistan, Haryana)
 - (5) Nalanda University was the learning centre of _____. (Mahayan, Shwetambar)
 - (6) 'Vinay Pitak' is related to _____. (Buddhism, Jainism)
 - (7) Panchshil education is related to _____. (Buddhism, Bhagwat religion)
 - (8) Samaldas College was founded in _____ year. (1885, 1890)